

Investointitiedustelu

Kesäkuu 2018

Kiinteät investoinnit kääntyvät laskuun - taso säilyy hyvänä

- Teollisuuden tutkimus- ja kehitystoiminnan odotetaan säilyvän viime vuoden tasolla ja sen arvon odotetaan olevan noin 3 miljardia euroa.
- Kiinteiden teollisuusinvestointien ennustetaan laskevan viime vuoteen nähden. Investointien arvo olisi noin 4,1 miljardia euroa.
- Kiinteiden investointien taso säilyisi kuitenkin hyvänä.
- Suurin osa tälle vuodelle suunnitelluista investoinneista on kone- ja laiteinvestointeja.

Yhteenveto

EK:n Investointitiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten kotimaahan tekemät kiinteät investoinnit kasvoivat viime vuonna selvästi. Nousua vuoteen 2016 verrattuna oli lähes 24 prosenttia. Kuluvana vuonna investointien ennustetaan kääntyvän noin 13 prosentin laskuun, jolloin niiden arvo olisi vähän alle 4,1 miljardia. Kiinteiden investointien taso säilyisi kuitenkin kohtalaisen hyvänä verrattuna kuluvan vuosikymmenen alkupuolen tilanteeseen.

Teollisuuden tutkimus- ja tuotekehityksen menot lähtivät laskuun viime vuosikymmenen lopulla. Viime vuonna tutkimus- ja tuotekehitystoiminta kääntyi kasvuun ja kuluvana vuonna tason odotetaan olevan hyvin lähellä viime vuotta eli vajaat 3 miljardia euroa.

Energia-alan investoinneille ennakoidaan tälle vuodelle pientä, 1,4 prosentin kasvua. Energia-alan investoinnit ovat kokonaisuudessaan korkealla tasolla.

Investointiaste eli kiinteiden investointien suhde teollisuuden jalostusarvoon heikkenisi hieman kuluvana vuonna. Sen odotetaan laskevan tänä vuonna noin 12 prosenttiin.

Kokoluokittain tarkasteluna pienten ja keskisuurten yritysten eli alle 250 henkeä työllistävien yritysten investointien odotetaan olevan tänä vuonna hienoisessa kasvussa viime vuoteen verrattuna. Suurten, vähintään 250 henkeä työllistävien yritysten investointien arvioidaan vähenevän vuoteen 2017 verrattuna.

Enemmistö tälle vuodelle suunnitelluista investoinneista on kone- ja laiteinvestointeja. Kone- ja laiteinvestointien arvoksi arvioidaan noin 2,8 miljardia. Rakennusinvestointien arvo olisi tiedustelun mukaan tänä vuonna noin 630 miljoonaa euroa.

Teollisuuden investoinnit 2016–2018

Investoinnit laskevat viime vuoden erittäin korkealta tasolta

Tilastokeskuksen julkaiseman kansantalouden tilinpidon mukaan tehdasteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli vuonna 2016 noin 3,8 miljardia euroa. Vuoteen 2015 verrattuna kiinteät investoinnit kasvoivat reilut 5 prosenttia. Sen sijaan tutkimus- ja tuotekehitystoiminta supistui livästi vuoteen 2015 verrattuna. Tehdasteollisuuden yhteenlaskettu investointien taso oli runsaat 6,6 miljardia euroa ja kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 1,5 prosenttia.

EK:n Investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan kiinteät investoinnit kasvoivat viime vuonna voimakkaasti. Edeltävään vuoteen verrattuna kasvua oli vajaat 24 prosenttia. Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta lisääntyi vajaat 7 prosenttia. Kokonaisuudessaan teollisuuden investointien arvioitiin kasvaneen vuonna 2017 noin 11 prosenttia ja niiden arvo oli noin 7,7 miljardia euroa.

Kuluvana vuonna kiinteiden investointien odotetaan kääntyvän laskuun. Niiden arvon odotetaan laskevan noin 13 prosenttia vajaaseen 4,1 miljardiin euroon. T&k-toiminta olisi hyvin lähellä edellisen vuoden tasoa ja se arvo olisi noin 3 miljardia. Yhteenlaskettu investointisumma supistuisi noin 8 prosentilla noin 7,1 miljardiin euroon.

Tehdasteollisuuden ja energia-alan yhteenlasketut kiinteät investoinnit olivat vuonna 2016 Tilastokeskuksen tietojen mukaan noin 6,2 miljardia euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan energia-alan investoinnit kasvaisivat lievästi sekä vuonna 2017 että vuonna 2018.

Teollisuuden investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2016–2018, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2016	2017	2018	16–17 %	17–18 %
Kiinteät investoinnit					
Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	2 434	3 290	2 812	35,2	-14,5
Rakennukset	698	798	633	14,3	-20,7
Muut	669	608	635	-9,1	4,4
Kiinteät investoinnit yhteensä	3 801	4 696	4 080	23,5	-13,1
Tutkimus- ja kehitysmenot	2 807	2 995	2 987	6,7	-0,3
Yhteensä	6 608	7 691	7 066	16,4	-8,1

Teollisuuden investoinnit toimialoittain

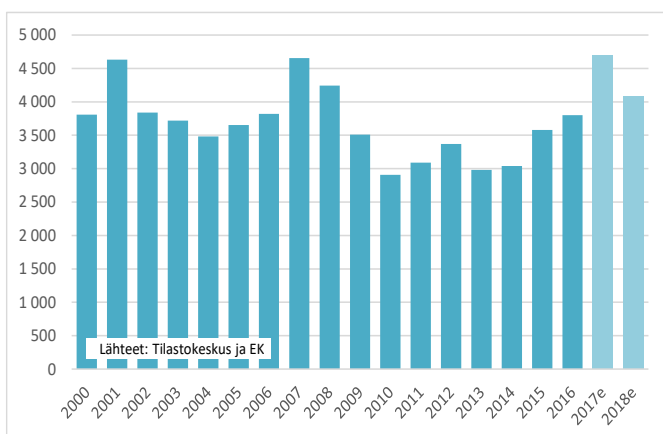
Teknolohiateollisuus

Alan kiinteät investoinnit olivat vuonna 2016 Tilastokeskuksen mukaan 1 560 miljoonaa euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna selvästi. Kasvun odotetaan jatkuvan myös tänä vuonna ja investointien arvon odotetaan olevan noin 2,3 miljardia euroa.

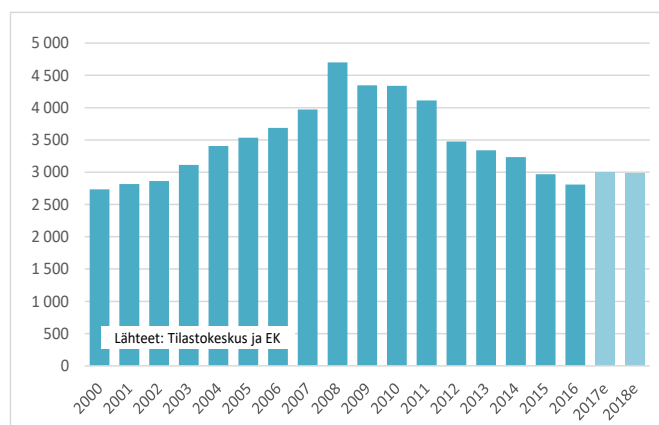
Teknolohiateollisuuden alatoimialoista *metallien jalostuksen* investoinnit kasvoivat viime vuonna hyvin voimakkaasti. Myös tänä vuonna kasvun arviodaan olevan voimakasta ja investointien arvo olisi noin 600 miljoonaa.

Kone- ja metallituoteteollisuuden investoinnit olivat toissa vuonna 786 miljoonaa euroa. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan investoinnit kasvaisivat vuoteen 2018 mennessä noin miljardiin euroon.

Teollisuuden kiinteät investoinnit Suomessa 2000–2018
Miljoonaa euroa

Teollisuuden t&k-menot Suomessa 2000–2018
Miljoonaa euroa

Teollisuuden investoinnit 2016–2018

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli toissa vuonna 564 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 investoinnit lisääntyivät mutta tälle vuodelle odotetaan lievää laskua. Investointien arvon odotetaan tiedustelun mukaan olevan tänä vuonna noin 700 miljoonaa euroa.

Metsäteollisuus

Metsäteollisuuden kotimaisten investointien arvo oli toissa vuonna 831 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 investoinnit vähenivät ja niiden arvo oli noin 780 miljoonaa euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan laskun odotetaan yhä kiihtyvän tänä vuonna ja investointien arvioidaan laskevan 470 miljoonan euron tasolle.

Kemianteollisuus

Kansantalouden tilinpidon mukaan vuonna 2016 kemianteollisuuden kiinteät investoinnit olivat 638 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit kasvoivat voimakkaasti ja niiden arvo oli noin vajaat miljardi euroa. Investointitiedustelun mukaan tänä vuonna investoinnit supistuisivat selvästi ja investointiodotus kuluvalle vuodelle on reilut 560 miljoonaa euroa.

Elintarviketeollisuus

Toimialan kiinteiden investointien arvo oli Tilastokeskuksen mukaan toissa vuonna 450 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan investointisumma väheni viime vuonna hieman ja investointien arvo oli noin 430 miljoonaa. Täna vuonna investointien odotetaan supistuvan yhä lisää ja niiden arvon odotetaan olevan noin 290 miljoonaa euroa.

Rakennustuoteteollisuus

Tilastokeskuksen mukaan rakennustuoteteollisuuden investoinnit olivat 160 miljoonaa euroa vuonna 2016. Viime vuonna investoinnit kasvoivat voimakkaasti ja niiden arvoksi arvioitiin reilut 220 miljoonaa euroa. Kasvun odotetaan jatkuvan vahvana myös tänä vuonna ja investointien arvioidaan nousevan noin 320 miljoonan euron tasolle.

Painaminen

Toimialan investoinnit Suomeen olivat toissa vuonna 63 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna mutta kääntyisivät tänä vuonna jälleen laskuun. Tämän vuoden investointien arvo olisi noin 50 miljoonaa euroa.

Teva-teollisuus

Vuonna 2016 toimialan kiinteät investoinnit olivat 31 miljoonaa euroa. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan investoinnit lisääntyivät viime vuonna lievästi. Kasvu näyttäisi EK:n Investointitiedustelun mukaan jatkuvan ja samalla vahvistuvan myös vuonna 2018 ja investoinnit kasvaisivat vajaaseen 50 miljoonaan euroon.

Energiahuolto

Vuonna 2016 energiahuollon kiinteät investoinnit olivat noin 2,4 miljardia euroa. Vuonna 2017 investointien arvioitiin kasvaneen lähelle 2,5 miljardia euroa ja tänä vuonna investointien arvioidaan pysyvän suurin piirtein samalla tasolla.

Teollisuuden kiinteät investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2016–2018, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2016	2017	2018	16–17 %	17–18 %
Elintarviketeollisuus	450	426	293	-5,3	-31,3
Teva-teollisuus	31	33	46	5,6	40,0
Metsäteollisuus	831	779	470	-6,2	-39,7
Painaminen	63	73	50	15,3	-30,6
Kemianteollisuus	638	995	556	55,9	-44,1
Rakennusaineteollisuus	160	223	316	39,6	41,5
Teknologia-teollisuus	1 560	2 099	2 281	34,6	8,6
- metallien jalostus	210	368	567	75,1	54,3
- kone- ja metallituoteteoll.	786	992	1 005	26,2	1,3
- elektroniikka- ja sähköteoll.	564	739	708	31,1	-4,2
Tehdasteollisuus	3 801	4 696	4 080	23,5	-13,1
Energiahuolto	2 375	2 460	2 495	3,6	1,4
Yhteensä	6 176	7 157	6 575	15,9	-8,1

Teollisuuden investoinnit 2016–2018

Investointiaste laskee hieman

Investointiaste eli kiinteiden investointien suhde jalostusarvoon nousi vuonna 2017 hieman edelliseen vuoteen nähden. Se oli ennakkotietojen mukaan noin 14 prosenttia tehdasteollisuuden jalostusarvosta. Vuonna 2018 investointiasteen odotetaan olevan noin 12 prosenttia. Mikäli investointeihin lasketaan mukaan myös t&k-toiminta, investointiaste on noin 20 prosenttia.

Suomen teollisuuden investointiaste on kiinteissä investoinneissa hieman Länsi-Euroopan keskiarvon alapuolella.

Parhaat odotukset pienillä ja keskisuurilla yrityksillä

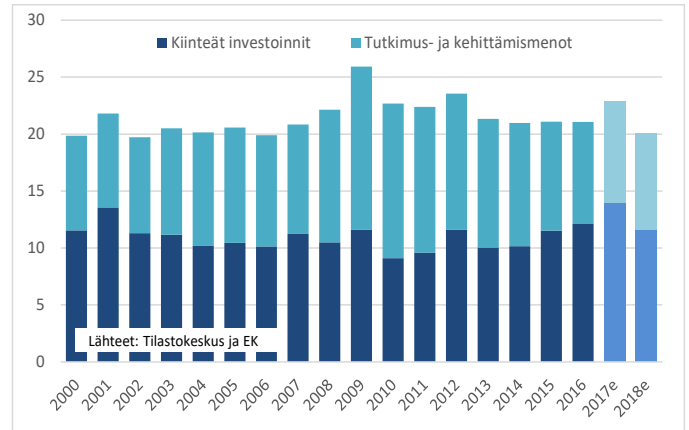
EK:n Investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan investointien ennakoitaan lisääntyvän kuluvana vuonna lievästi pienissä ja keskisuurissa, alle 250 henkeä työllistävissä yrityksissä.

Valtaosa tehdasteollisuuden investoinneista tehdään suurissa yrityksissä. Tilastokeskuksen mukaan vähintään 500 henkilöä työllistävien yritysten investoinnit olivat vuonna 2016 noin 53 prosenttia koko teollisuuden investoinneista.

Pienet ja keskiuuret yritykset

Tiedustelun mukaan pienten ja keskisuurten, alle 250 henkilöä työllistävien yritysten investoinnit kasvoivat viime vuonna ja kasvu jatkuisi myös tänä vuonna. Pienten ja keskisuurten yritysten investointien arvo oli vuonna 2016 Tilastokeskuksen tietojen mukaan noin 1 300 miljoonaa euroa.

Teollisuuden investointiaste
Investoinnit suhteessa arvonlisäykseen, %

Suuret yritykset

Vuonna 2016 kiinteiden investointien arvo oli vähintään 250 henkeä työllistävissä yrityksissä noin 2 500 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit kasvoivat tässä kokoluokassa hyvin voimakkaasti. Tänä vuonna investointien odotetaan vähenevän viime vuoteen verrattuna.

Teollisuuden kiinteät investoinnit suuruusluokittain vuosina 2016–2018 milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit henkilökunnan määrän mukaan jaoteltuna

	2016	2017	2018	16–17 %	17–18 %
Alle 250	1 278	1 339	1 366	4,8	2,0
Vähintään 250	2 523	3 357	2 714	33,1	-19,2
Tehdasteollisuus	3 801	4 696	4 080	23,5	-13,1

Miten investointitiedustelu tehdään?

Yleistä

Tämä investointitiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannetiedustelujärjestelmää. Tiedustelussa esitettävät kysymykset ovat valtaosin Euroopan komission laatimia.

Investointitiedustelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tämän julkaisun taustana oleva investointitiedustelu tehtiin maaliskuu–toukokuussa 2018.

Vastaajajoukko

Kevään 2018 tiedustelussa kysyttiin yritysten toteutuneita investointeja vuodelta 2016 sekä investointisuunnitelmia vuosille 2017 ja 2018. Tiedustelu osoitettiin pääsääntöisesti EK:n suhdannetiedustelun otokseen kuuluville yrityksille.

Tiedusteluun vastasi vajaat 300 tehdasteollisuuden yritystä sekä vajaat 20 energia-alan yritystä. Tiedusteluun vastanneiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto Suomessa oli vuonna 2017 noin 75 miljardia euroa. Vastaajayritykset työllistivät Suomessa lähes 150 000 työntekijää. Tiedusteluun osallistuvien yritysten investoinnit kattavat noin kaksi kolmasosaa tehdasteollisuuden kaikista investoinneista.

Tässä julkaisussa kyselyn tulokset on korotettu vastaamaan Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon mukaisia tehdasteollisuuden kiinteitä investointeja. Perusvuotena on käytetty Tilastokeskuksen ilmoittamia lukuja vuodelta 2016.

Investointikäsitteet

Kiinteisiin investointeihin ei tässä tiedustelussa lueta tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tältä osin investointikäsitteet poikkeaa uudistetusta kansantalouden tilinpidosta, jossa t&k-toiminta lasketaan investointeihin. Esimerkkejä kiinteistä investoinneista ovat uudet talonrakennukset, maa- ja vesirakennukset, koneet, laitteet ja kuljetusvälineet sekä myös ns. aineettomat investoinnit (esim. tietokoneohjelmistot). Tiedustelussa tarkastellaan kiinteiden investointien lisäksi yleisluonteisesti tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa.

Kysely ei koske tavanomaista kunnossapitoa, käytössä olleiden pääomatarvaiden ostoa tai myyntiä, ei myöskään leasing-hankintoja. Käyttöomaisuuden myyntituottoja ei ole otettu myöskään huomioon investointimenoja laskettaessa. Kutakin vuotta koskevat luvut on ilmoitettu asianomaisten vuoden toteutuneiden tai arvioitujen hintojen mukaisina eli käyvin hinnoin.

Investointitiedustelun vastaajat toimialoittain

	Lukumäärä	Liikevaihto	Henkilöstö
Elintarviketeollisuus	35	5 136	13 440
Teva-teollisuus	12	355	2 219
Metsäteollisuus	25	17 507	28 506
Painaminen	7	133	594
Kemianteollisuus	33	11 263	16 358
Rakennusaineteollisuus	21	1 607	5 320
Teknologiaeteollisuus	151	32 115	64 345
Tehdasteollisuus	296	69 136	133 922

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

www.ek.fi

Lisätietoja:

Asiantuntija

Terhi Heikkonen

Puh. 040 556 8884

Johtaja

Penna Urrila

Puh. 040 570 7860

